

**ĮTRAUKTIES VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖJE
2022–2024 METAIS PLANO PARENGIMO DARBO GRUPĖ**

TVIRTINU
Marijampolės savivaldybės meras

Povilas Isoda

**PASIRENGIMO ĮTRAUKČIAI VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO MARIJAMPOLĖS
SAVIVALDYBĖJE 2022–2024 METAIS PLANAS**

2022 m. balandžio ..... d. Nr. 1

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pasirengimo įtraukčiai veiksmų įgyvendinimo Marijampolės savivaldybėje 2022–2024 metais planas (toliau tekste – Planas) yra parengtas siekiant sutelkti Marijampolės savivaldybės (toliau – savivaldybė) švietimo įstaigų pastangas kryptingai pasiruošti kokybiško ugdymo(si) ir kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius atitinkančios pagalbos gerinimui.

2. Planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, Valstybine švietimo 2013–2022 metų strategija, Geros mokyklos koncepcija, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymais, „Pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų planu (toliau – Įtraukties planas), patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. spalio 14 d. įsakymu V-1879 „Dėl pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas 2021–2024 metų veiksmų plano patvirtinimo“, Marijampolės savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. 1-224 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos mokymo lėšų dalies, tenkančios savivaldybei, apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Marijampolės savivaldybės 2022–2024 metų strateginiu veiklos planu.

**II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ**

3. Politiniai-teisiniai veiksniai.

2015 m. Niujorke (JAV) vykusioje JT asamblėjoje, valstybių ir vyriausybių vadovai pritarė žmonėms, planetai ir klestėjimui skirtam veiksmų planui „Keiskime mūsų pasaulį: Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų“. Dokumente buvo nustatyta 17 darnaus vystymosi tikslų ir 169 smulkesnių uždavinių. Ketvirtasis darnaus vystymosi tikslas – kokybiškas švietimas. Uždavinys – užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą bei skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi.

UNESCO (angl. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) – Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija, įtraukijį ugdymą apibrėžė, kaip „nenutrūkstantį procesą, kurio pagrindinis tikslas – užtikrinti kokybišką ugdymąsi visiems visuomenės nariams, pripažįstant ir gerbiant įvairovę, atsižvelgiant į kiekvieno individualius gebėjimus ir poreikius, vengiant bet kokios diskriminacijos“.

Europos specialiojo ir inkluzinio ugdymo plėtros agentūra (angl. European Agency for Development in Special Needs Education) nurodė inkluzinio ugdymo kokybės skatinimo principus, kurie labiau pritaikomi mokyklos lygmeniui: Pagarba mokinių nuomonei. Aktyvus mokinių dalyvavimas. Teigiamos mokytojų nuostatos. Mokytojų įgūdžiai. Lyderystė mokykloje. Įvairių žinybų paslaugų dermė.

Dabartinė Lietuvos švietimo politika formuojama atsižvelgiant į Jungtinių tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos, Europos Sąjungos švietimo gaires ir prioritetus.

Šalies švietimo sistemą reglamentuojančioje įstatyminėje bazėje bei Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ suformuluota ir reglamentuota edukacinė įtrauktis, apibrėžta nuostata, kad visuomenė turi pripažinti socialinę atskirtį patiriančių asmenų teises, padėti jiems išsaugoti orumą ir būti visaverčiais visuomenės nariais, aktyviai dalyvauti socialinės įtraukties politikoje ir veikloje, padėti kovoti su stereotipais ir stigmatizacija, išsaugoti ir stiprinti gyvenimo kokybę, socialinę, ypač vaikų, gerovę ir visiems lygias galimybes.

Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. strategijoje numatyta perėjimo nuo švietimo visiems prie švietimo kiekvienam, suasmeninto mokymo(si) nuostatos.

Geros mokyklos (2015) koncepcijoje įtraukusis ugdymas apibrėžtas kaip kokybiškas ugdymas kiekvienam mokiniui. Įtraukijį ugdymą tikslinga sieti su personalizuotu kiekvieno mokinio ugdymu, atitinkančiu kiekvieno vaiko ugdymosi galias ir poreikius. Geroje mokykloje įtraukusis ugdymas apima ugdymo turinio, mokytojų rengimo, pagalbos mokiniui, mokytojui, mokyklai, vertinimo, ugdymo organizavimo sritis.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme akcentuojama, kad Lietuvoje įtraukusis ugdymas yra svarbiausias švietimo sistemos politinis siekis, o ugdymo prieinamumas – tai galimybė mokytis saugioje, tinkamoje edukacinėje aplinkoje, kurioje kiekvienas ugdomas pagal jo galimybes, poreikius bei polinkius.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatyme (2020 m. birželio 30 d. Nr. XIII-3268) patvirtinta politinė valia įgyvendinti įtrauktį, kaip vieną esminių švietimo sistemos principų. Švietimo sistema įpareigojama sudaryti sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę mokantis, socialinėje, kultūrinėje ir (ar) kitose veiklose ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ir (ar) švietimo pagalbos reikmės.

Įtraukties plane apibrėžta 2021–2024 m. įtraukties tikslai, rodikliai, uždaviniai, priemonės, siektini rezultatai, preliminaros finansinių (tūkst. eurų) ir kitų rodiklių reikšmės 2021–2024 m. ir vykdytojai. Šiame plane tarp kitų vykdytojų įtrauktos ir savivaldybės. Vienas iš savivaldybėms keliamų uždavinių – stiprinti bendrosios paskirties mokyklų pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių ugdymosi poreikių turinčius mokinius. Įgyvendinant šį uždavinį 2023–2024 m. pagal ŠMSM parengtas universalus dizaino principais grįstas rekomendacijas mokyklų fizinei aplinkai, savivaldybei reikės pritaikyti ir modernizuoti kelias bendrosios paskirties ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų aplinkas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.

Tobulinant švietimo pagalbos teikimo organizavimą regioniniu lygmeniu savivaldybė turi užtikrinti švietimo pagalbos teikimą, kasmet atlikti švietimo pagalbos specialistų papildomo poreikio savivaldybėje įvertinimą, kasmet, atsižvelgus į poreikį ir pasiūlą, steigti papildomas švietimo pagalbos specialistų pareigybes mokyklose ir Marijampolės savivaldybės pedagoginėje psichologinėje tarnyboje (toliau – PPT), siekiant, kad kiekvienas mokinys gautų jam reikalingą pagalbą.

Stiprinant pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų rengimą ir jų kompetencijas įtraukiojo švietimo srityje, savivaldybė pagal galimybes padės pedagogo kvalifikaciją turintiems asmenims įgyti specialiojo pedagogo, logopedo, tiflopedagogo, surdopedagogo pedagoginę specializaciją, sudarys sąlygas asmenims, kurie neturi mokyklos ar PPT psichologo pareigybei būtinos kvalifikacijos ar kompetencijos, ją įgyti.

Stiprinant švietimo įstaigų bendruomenių ir visuomenės teigiamas nuostatas dėl įtraukties švietime, savivaldybėje bus viešinama informacija apie įtrauktį švietime ir sėkmingas įstaigų patirtis bei organizuos renginius įtraukties švietime klausimams aptarti.

Vienas iš Marijampolės savivaldybės 2022–2024 metų strateginio plėtros plano tikslų – pagerinti švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą, o vienas iš savivaldybės veiklos prioritetų – didėjanti švietimo, kultūros ir sporto paslaugų kokybė bei prieinamumas.

4. Ekonominiai veiksniai:

Įtraukties plane numatytos 2021–2024 m. preliminarios finansinių ir kitų rodiklių reikšmės bei vykdytojai, tarp kurių yra savivaldybė. Vienas iš savivaldybės keliamų uždavinių – stiprinti bendrosios paskirties mokyklų pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių ugdymosi poreikių turinčius mokinius. Įgyvendinant šį uždavinį, pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtas universalus dizaino principais grįstas rekomendacijas mokyklų fizinei aplinkai, savivaldybei 2023–2024 m. reikės pritaikyti ir modernizuoti kelias bendrosios paskirties ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų aplinkas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.

5. Technologiniai veiksniai:

Kuriant bebarjeres ugdymo(si) aplinkas, Marijampolės Jono Totoraičio progimnazija, Marijampolės mokykla-daugiafunkcis centras „Žiburėlis“, Marijampolės Sūduvos gimnazija ir Marijampolės vaikų lopšelis-darželis „Rasa“ iš dalies pritaikytos (įrengti liftai, laiptų kopikliai, elektroninės į judesį reaguojančios lauko durys ir kita) judėjimo negalią turintiems mokiniams.

Pasirengimo įgyvendinti Švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu nuostatas Įtraukties plane numatomos skirti 2023–2024 m. lėšos ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų aplinkų pritaikymui ir modernizavimui įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Pagal parengtas universalus dizaino principais grįstas rekomendacijas mokyklų fizinei aplinkai savivaldybėje planuojamos atnaujinti bendrojo ugdymo mokyklos.

Atsižvelgiant į vieną iš savivaldybės veiklos prioritetų – didėjanti švietimo, kultūros ir sporto paslaugų kokybė bei prieinamumas, planuojama pagal savivaldybės finansines galimybes, modernizuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir bendrojo ugdymo mokyklas, pritaikant jas negalią turintiems mokiniams.

6. Socialiniai veiksniai:

Mažėjant bendram savivaldybės mokinių skaičiui – 0,21 % (žr. 11 lentelę), mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), skaičius nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. neženkliai išaugo – 3,98 % (žr. 2 lentelę).

1 lentelė. Marijampolės savivaldybės mokinių skaičiaus pokytis 2020–2021 m.

	2020-09-01	2021-09-01
Bendrojo ugdymo pr. tarpsn.	6718	6674 (-44)
Priešmokyklinio ugd. pr. tarpsn.	543	556 (+13)
Ikimokyklinio ugd. per. tarpsn.	1942	1954 (+12)
Iš viso:	9203	9184 (-19)

2 lentelė. Marijampolės savivaldybės mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius 2021–2022 m. pagalbos gavėjų sąrašų duomenimis

	2021 sausis	2021 rugsėjis	2022 sausis
Bendras SUP vaikų skaičius	1056	981	1098
SUP vaikų skaičius darželiuose	388	367	373
SUP vaikų skaičius mokyklose	668	614	725

Didžioji dalis SUP turinčių mokinių mokosi bendrojo ugdymo mokyklų bendrosiose klasėse. Poreikio steigti specialiąsias klases bendrojo ugdymo mokyklose nėra, nes tėvai (globėjai, rūpintojai) pageidauja, kad jų vaikai būtų ugdomi bendrosiose klasėse. Vaikai, turintys labai didelių SUP, dažniausiai ugdomi Marijampolės „Žiburėlio“ mokyklos-daugiafunkcio centro specialiosiose (lavinamosiose) ir socialinių įgūdžių klasėse.

Dėl Covid-19 infekcijos pristabdytas kontaktinis mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimas darė įtaką SUP turinčių mokinių skaičiaus svyravimus savivaldybės švietimo įstaigose 2020–2022 metais.

Didėjant ar mažėjant SUP turinčių mokinių skaičiui, didžiausią SUP turinčių mokinių dalį visais atvejais sudarė mokiniai, kurie turi įvairių sutrikimų. Iš jų daugiausiai mokinių turėjo kalbos sutrikimų (žr. 3 lentelę).

Mokinių, turinčių įvairių negalių, skaičius laikinai sumažėjęs karantino laikotarpiu – iki 25,55 %, metų pabaigoje vėl išaugo 78,11 %. Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. mokinių turinčių įvairių negalių padaugėjo 32,6 %.

Mokymosi sutrikimai visais laikotarpiais sudarė didžiausią visų specialiųjų ugdymosi poreikių dalį, bet šių SUP turinčių mokinių nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. sumažėjo 6,1 %.

Mokymosi sunkumų turinčių mokinių skaičius nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. neženkliai – 2,6 % padidėjo.

3 lentelė. Mokinių skaičius specialiųjų ugdymosi poreikių grupėse

	2021 sausis	2021 rugsėjis	2022 sausis
NEGALIOS	227	169	301
	Darželiuose 21	Darželiuose 30	Darželiuose 36
	Mokyklose 206	Mokyklose 139	Mokyklose 265
Intelektu sutrikimai	121	141	142
	Darželiuose 4	Darželiuose 3	Darželiuose 4
	Mokyklose 117	Mokyklose 138	Mokyklose 138
Regos	3 (mokyklose)	3 (mokyklose)	3 (mokyklose)
Klausos	11 (mokyklose)	11 (mokyklose)	11 (mokyklose)
Kochleariniai	-	2 (darželiuose)	1 (darželyje)
Judesio ir/ar padėties bei neurologiniai	56	87	92
	Darželiuose 5	Darželiuose 9	Darželiuose 12
	Mokyklose 51	Mokyklose 78	Mokyklose 80
Įvairiapusiai raidos sutrikimai	35	45	52
	Darželiuose 12	Darželiuose 16	Darželiuose 19
	Mokyklose 23	Mokyklose 29	Mokyklose 33
Kompleksinė negalia	39	36	37
	Darželiuose 5	Darželiuose 4	Darželiuose 4
	Mokyklose 34	Mokyklose 32	Mokyklose 33
SUTRIKIMAI	1230	1196	1155
	Darželiuose 357	Darželiuose 345	Darželiuose 343
	Mokyklose 873	Mokyklose 851	Mokyklose 812

Bendrieji mokymosi	107 (mokyklose)	95 (mokyklose)	117 (mokyklose)
Specifiniai mokymosi	309 (mokyklose)	301 (mokyklose)	335 (mokyklose)
Elgesio ir/ar emocijų sutrikimai	213 Darželiuose 16 Mokyklose 197	238 Darželiuose 30 Mokyklose 208	250 Darželiuose 24 Mokyklose 226
Kalbėjimo sutrikimai	60 Darželiuose 33 Mokyklose 27	32 Darželiuose 17 Mokyklose 15	37 Darželiuose 17 Mokyklose 20
Kalbos sutrikimai	541 Darželiuose 308 Mokyklose 233	530 Darželiuose 298 Mokyklose 232	591 Darželiuose 302 Mokyklose 289
Kompleksiniai sutrikimai	172 Darželiuose 13 Mokyklose 159	188 Darželiuose 18 Mokyklose 170	204 Darželiuose 14 Mokyklose 190
SUNKUMAI	154 Darželiuose 58 Mokyklose 96	173 Darželiuose 83 Mokyklose 90	158 Darželiuose 81 Mokyklose 77
Besimokantys ne gimtąja kalba	9 (mokyklose)	9 (mokyklose)	7 (mokyklose)
Sulėtėjusi raida	94 Darželiuose 55 Mokyklose 39	110 Darželiuose 77 Mokyklose 33	100 Darželiuose 74 Mokyklose 26
Sveikatos problemos	1 (mokykloje)	-	-
Nepalankūs aplinkos veiksniai	49 Darželiuose 2 Mokyklose 47	54 Darželiuose 6 Mokyklose 48	54 Darželiuose 6 Mokyklose 48
Emocinės krizės	1 (darželyje)	-	-
Kiti patiriami sunkumai	-	-	1 (darželyje)

2021 metų bėgyje, keičiantis specialiųjų ugdymosi poreikių grupių skaitlingumui, keitėsi ir mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių lygių proporcijos. Metų eigoje labai ženkliai išaugo didelių – 20,87 % ir labai didelių – 19,64 % SUP turinčių mokinių skaičius, neženkliai sumažėjo 4,39 % – vidutinių ir beveik nepakito nedidelių SUP turinčių mokinių skaičius (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Mokinių, specialiųjų ugdymosi poreikių, lygiai

	2021 sausis	2021 rugsėjis	2022 sausis
Nedidelis	452	361	455
Vidutinis	342	312	327
Didelis	206	243	249
Labai didelis	56	65	67

2021 metais, didėjant bendram SUP turinčių mokinių skaičiui, išaugo ir švietimo pagalbos reikmės apimtys. Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. (pandemijos dėl Covid-19 laikotarpiu) švietimo pagalbos tarnybų paskirtos psichologinės pagalbos atvejų pagausėjo 10,97 %, o švietimo įstaigų Vaiko gerovės komisijų paskirtos psichologinės pagalbos atvejų skaičius beveik nepakito. Daugiausiai mokiniams skiriama trumpalaikė psichologinė pagalba (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Psichologinės pagalbos reikmė/poreikis.

SKIRTA PSICHOLOGINĖ PAGALBA			
PSICHOLOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	2021 sausis	2021 rugsėjis	2022 sausis
	483 PPT, 32 VGK Darželiuose 60 PPT, 22 VGK Mokyklose 423 PPT, 10 VGK	483 PPT, 34 VGK Darželiuose 74 PPT, 24 VGK Mokyklose 409 PPT, 10 VGK	536 PPT, 33 VGK Darželiuose 95 PPT, 17 VGK Mokyklose 441 PPT, 16 VGK
Vienkartinė PP	135 PPT 16 VGK Darželiuose 5 PPT, 12 VGK Mokyklose 130 PPT, 4 VGK	120 PPT 22 VGK Darželiuose 4 PPT, 16 VGK Mokyklose 116 PPT, 6 VGK	124 PPT, 15 VGK Darželiuose 7 PPT, 11 VGK Mokyklose 117 PPT, 4VGK
Trumpalaikė PP	228 PPT 16 VGK Darželiuose 29 PPT, 10 VGK Mokyklose 199 PPT, 6 VGK	252 PPT 12 VGK Darželiuose 38 PPT, 8 VGK Mokyklose 214 PPT, 4 VGK	292 PPT, 16 VGK Darželiuose 56 PPT, 6 VGK Mokyklose 236 PPT, 10 VGK
Ilgalaikė PP	117 PPT Darželiuose 26 PPT Mokyklose 91 PPT	106 PPT Darželiuose 32 PPT Mokyklose 74 PPT	117 PPT, 2 VGK Darželiuose 32 PPT Mokyklose 85 PPT, 2 VGK
Nuolatinė PP	Mokyklose 3 PPT	Mokyklose 4 PPT	Mokyklose 3 PPT

Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos socialinės pedagoginės pagalbos atvejų pagausėjo 10,61 %, o švietimo įstaigų Vaiko gerovės komisijų paskirtos socialinės pedagoginės pagalbos atvejų skaičius sumažėjo 16,18 %. Daugiausiai mokiniams skiriama ilgalaikė socialinė pedagoginė pagalba (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos reikmė/poreikis

SOCIALINĖ PEDAGOGINĖ PAGALBA			
SOCIALINĖ PEDAGOGINĖ PAGALBA (SPP) (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	461 PPT, 68 VGK Darželiuose 60 PPT, 51 VGK Mokyklose 401 PPT, 17 VGK	463 PPT, 58 VGK Darželiuose 73 PPT, 46 VGK Mokyklose 390 PPT, 12 VGK	511 PPT, 57 VGK Darželiuose 96 PPT, 36 VGK Mokyklose 415 PPT, 21 VGK
Vienkartinė SPP	63 PPT, 36 VGK Darželiuose 3 PPT, 29 VGK Mokyklose 60 PPT, 7 VGK	43 PPT, 31 VGK Darželiuose 2 PPT, 26 VGK Mokyklose 41 PPT, 5 VGK	61 PPT, 25 VGK Darželiuose 5 PPT, 19 VGK Mokyklose 54 PPT, 6 VGK
Trumpalaikė SPP	144 PPT, 29 VGK Darželiuose 9 PPT, 21 VGK Mokyklose 135 PPT, 8 VGK	143 PPT, 24 VGK Darželiuose 9 PPT, 18 VGK Mokyklose 134 PPT, 6 VGK	164 PPT, 21 VGK Darželiuose 19 PPT, 16 VGK Mokyklose 145 PPT, 5 VGK
Ilgalaikė SPP	169 PPT, 2 VGK Darželiuose	186 PPT, 4 VGK Darželiuose	200 PPT, 7 VGK Darželiuose

	40 PPT, 1 VGK Mokyklose 129 PPT, 1 VGK	52 PPT, 3 VGK Mokyklose 134 PPT, 1 VGK	60 PPT Mokyklose 140 PPT, 7 VGK
Nuolatinė SPP	86 PPT, 1 VGK Darželiuose 8 PPT Mokyklose 78 PPT, 1 VGK	91 PPT Darželiuose 10 PPT Mokyklose 81 PPT	88 PPT, 4 VGK Darželiuose 12 PPT 1 VGK Mokyklose 76 PPT, 3 VGK

Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos specialiosios pedagoginės pagalbos atvejų pagausėjo 13,66 %. Tarnybų paskirtos logopedinės pagalbos atvejų pagausėjo 15,49 %, švietimo įstaigų Vaiko gerovės komisijų paskirtos logopedinės pagalbos atvejų neženkliai sumažėjo. Surdopedagogo, tiflopedagogo ir judesio korekcijos specialisto pagalbos reikmė ženkliai nepakito (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. Specialiosios pedagoginės pagalbos reikmė/poreikis

SPECIALIOJI PEDAGOGINĖ PAGALBA			
SPECIALIOJO PEDAGOGO (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	2021 sausis	2021 rugsėjis	2022 sausis
	476 PPT Darželiuose 52 PPT Mokyklose 424 PPT	463 PPT Darželiuose 54 PPT Mokyklose 409 PPT	541 PPT Darželiuose 97 PPT Mokyklose 444 PPT
Logopedo (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	439 PPT 555 VGK Darželiuose 62 PPT 331 VGK Mokyklose 377 PPT 224 VGK	414 PPT 489 VGK Darželiuose 62 PPT 293 VGK Mokyklose 352 PPT 196 VGK	507 PPT 534 VGK Darželiuose 96 PPT 276 VGK Mokyklose 411 PPT 258 VGK
Surdopedagogo (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	Mokyklose 8 PPT	Mokyklose 7 PPT	Mokyklose 11 PPT
Tiflopedagogo (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	Mokyklose 3 PPT	Mokyklose 3 PPT	Mokyklose 3 PPT
Judesio korekcijos specialisto (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	Mokyklose 24 PPT	Mokyklose 26 PPT	Darželiuose 3 PPT Mokyklose 25 PPT

Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. specialiosios pagalbos atvejų pagausėjo 27,97 %. Daugiausiai mokiniams buvo skiriama mokytojo padėjėjo pagalba kasdieninių veiklų pratybų metu. Prireikus teikiamos specialiosios pagalbos, kai kurių veiklų/pratybų metu 2–3 valandas per savaitę ir nuolat (ne tik veiklų/pratybų metu) teikiamos specialiosios pagalbos reikmė taip pat ženkliai padidėjo (žr. 8 lentelę). Atsižvelgiant į ženkliai išaugusį didelių – 20,87 % ir labai didelių – 19,64 % SUP turinčių mokinių skaičių (žr. 4 lentelę), kuriems ir skiriama specialioji mokytojo padėjėjo pagalba, specialiosios pagalbos reikmė didėjo.

8 lentelė. Specialiosios pagalbos reikmė/poreikis

SPECIALIOJI PAGALBA (mokytojo padėjėjo, gestų kalbos vertėjo)			
SPECIALIOJI PAGALBA (bendras asmenų skaičius savivaldybėje)	261 Darželiuose 55 Mokyklose 206	295 Darželiuose 68 Mokyklose 227	334 Darželiuose 90 Mokyklose 244
Prireikus teikiama specialioji pagalba	60 Darželiuose 8 Mokyklose 52	62 Darželiuose 8 Mokyklose 54	81 Darželiuose 15 Mokyklose 66
Kai kurių veiklų/pratybų metu 2–3 valandas per savaitę	Mokyklose 51	71 Darželiuose 6 Mokyklose 65	77 Darželiuose 8 Mokyklose 69
Kasdien veiklų/pratybų metu	99 Darželiuose 44 Mokyklose 55	98 Darželiuose 42 Mokyklose 56	104 Darželiuose 51 Mokyklose 53
Nuolat (ne tik veiklų/pratybų metu)	51 Darželiuose 3 Mokyklose 48	66 Darželiuose 12 Mokyklose 54	72 Darželiuose 16 Mokyklose 56

Pastaraisiais metais švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigose nežymiai didėjo. Ženkliai išaugus specialiųjų poreikių vaikų skaičiui ir švietimo pagalbos reikmei švietimo pagalbos specialistų skaičiaus augimas, lyginant su poreikiais, buvo labai nežymus. Savivaldybės švietimo įstaigose 2021-09-01 duomenimis (žr. 4 lentelę), reikėjo– 22,96 psichologų etatų (dirbo 15,05; trūko 7,96 etato), reikėjo – 22,96 socialinių pedagogų etato (dirbo – 23,0; trūkumo nebuvo). Nagrinėjant kitų švietimo pagalbos paslaugų reikmių ir jų patenkinimo tendencijas, matyti, kad 2021 metais daugiausiai trūko mokytojo padėjėjo etatų (trūko 24,65 etato).

9 lentelė. Atskirų rūšių švietimo pagalbos reikmės švietimo įstaigose 2021 m. rugsėjo 1 d.

	Psicholo ginės pagalbos	Soc. pedagog inės pagalbo s	Specialio sios pedagogi nės pagalbos	Logope dinės pagalbo s	Mokyt ojo padėjė jo pagalbo s	Tiflo- pedag ogo	Surdo- pedag ogo	Judesi o korekc ijos special isto
Ikimokyklinio ugdymo įstaigose	106	119	54	355	68	-	-	-
Bendrojo ugdymo mokyklose	419	402	409	548	227	1	7	26
Iš viso:	525	521	463	903	295	1	7	26
Esamas etatų skaičius	15,50	23,00	15,75	27,25	49,1	0	0,5	0,5

Reikalingas etatų skaičius	22,96	22,96	19,29-17,15	18-30	Ne mažiau kaip 73,75	0,045	0,318	1,08
----------------------------	-------	-------	-------------	-------	----------------------	-------	-------	------

Marijampolės švietimo įstaigose 2021 m. rugsėjo 1 d. mažiausiai prieinama buvo mokytojo padėjėjo ir psichologo pagalba; specialioji pedagoginė pagalba taip pat nesiekė minimalaus jos poreikio tenkinimo ribos.

Savivaldybės švietimo įstaigoms ieškant švietimo pagalbos specialistų (psichologo, socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo, logopedo, surdopedagogo, tiflopedagogo) susiduriama su žmogiškųjų resursų trūkumu, todėl švietimo įstaigoms skirtus švietimo pagalbos specialistų etatus ne visada pavyksta užpildyti.

Švietimo pagalbos specialistai teikia pedagoginę psichologinę pagalbą vaikams ir mokiniams, taip pat jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokytojams dėl vaikų ir mokinių ugdymosi sunkumų, teikia specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams, bei šiais klausimais konsultuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus, formuoja pozityvias visuomenės ir švietimo įstaigų bendruomenių nuostatas į SUP turinčius asmenis, teikia pagalbą ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikus bei vertinant jų raidą.

Visos švietimo įstaigos ir jose dirbantys švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja ir palaiko ryšius su Marijampolės savivaldybės PPT, kuri siekia užtikrinti specialiųjų poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčių asmenų ugdymosi veiksmingumą, psichologinį atsparumą teikiant reikalingą informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą mokykloms ir mokytojams bei tėvams.

Siekiant stiprinti Marijampolės bendrojo ugdymo mokyklų pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių ugdymosi poreikių turinčius mokinius, analizuojant švietimo įstaigų taikomas įtraukties kultūros, lyderystės ir švietimo pagalbos prieinamumo bei kokybės priemones, Marijampolės savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus iniciatyva 2021 m. rugsėjo mėnesį atliktas Marijampolės savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigų pasirengimo įtraukiamam ugdymui įsivertinimas atskleidė šias tobulintinas sritis: pedagogų kompetencijų plėtros, tėvų įsitraukimo į ugdymo įstaigos gyvenimą aktyvinimo, bendradarbiavimo ir įtraukties kultūros stiprinimo švietimo bendruomenėse, švietimo pagalbos specialistų poreikio užtikrinimo, fizinės aplinkos ir ugdymo(si) priemonių pritaikymo, bendruomenės švietimo, socialinės-ekonominės atskirties mažinimo.

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Ugdymo įstaigose veikiančios Vaiko gerovės komisijos; • Švietimo pagalbos teikimo sistema švietimo įstaigose; • Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras veiksmingai tenkina savivaldybės pedagogų kvalifikacijos tobulinimo(si) poreikius; • Pagal poreikį didinamas mokytojų padėjėjų skaičius; • Švietimo įstaigų materialinės bazės gerėjimas; • Švietimo įstaigų ir savivaldybės administracijos partnerystė; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepakankamas tėvų įsitraukimas į ugdymo įstaigos gyvenimą; • Bendradarbiavimo ir įtraukties kultūros stoka švietimo bendruomenėse; • Švietimo pagalbos specialistų trūkumas; • Įstaigų aplinkos pritaikymas pagal universalaus dizaino principus; • Visuomenės ir tėvų pasirengimas priimti bendruomenės narį su specialiaisiais poreikiais; • Suasmeninto mokymo(si) praktikos diegimas; • Vadovavimas kiekvieno vaiko ugdymuisi.

<ul style="list-style-type: none"> • Ugdymo įstaigose vykdoma prevencinė veikla, įgyvendinamos SEU (socialinio emocinio ugdymo) programos. 	
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Pedagoginio personalo senėjimo tendencija; • Didėjantis mokinių, turinčių didelius ir labai didelius specialiuosius ugdymosi poreikius, skaičius; • Švietimo pagalbos specialistų trūkumas ugdymo įstaigose ir Marijampolės PPT; • Didėjantis bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių pagal individualizuotą ugdymo programą skaičius; • Didėjanti socialinė-ekonominė atskirtis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaiko gerovės komisijų veiklos stiprinimas; • Tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimas apie specialiuosius ugdymosi poreikius; • Visuomenės švietimas pagarbos ir tolerancijos, nediskriminavimo kultūros klausimais; • Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimas, kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo stiprinimas; • „Tūkstantmečio mokyklų“ programos išteklių panaudojimas ruošiantis įtraukiamam ugdymui; • Kompetencijomis grįsto ugdymo turinio diegimas.

III SKYRIUS

PASIRENGIMO ĮTRAUKČIAI PLANO TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR PRIEMONĖS

7. **Tikslas** – kryptingai pasirengti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigose pagal kiekvieno vaiko ugdymosi galias ir poreikius, siekiant geresnės ugdymo(si) kokybės bei rezultatų.

8. **Uždaviniai:**

1. Išsiaiškinti ugdymo įstaigų pasirengimą priimti ir ugdyti mokinių įvairovę.
2. Stiprinti teigiamas nuostatas į įtrauktį švietime Marijampolės savivaldybėje.
3. Plėtoti pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetenciją.
4. Pritaikyti ugdymo aplinkas ir priemones įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.
5. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, patyriminėje, žaidybinėje ir (ar) kt. veiklose), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę bei sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui.

Pasirengimo įtraukčiai priemonių planas

Priemonės	Terminas	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1 uždavinys. Išsiaiškinti ugdymo įstaigų bendruomenių pasirengimą priimti ir ugdyti įvairius ugdymosi poreikius turinčius vaikus.			
1.1. Kiekybinė situacijos analizė	2022–2024 m.	Marijampolės PPT	Atlikta bendrųjų ugdymo duomenų analizė: <ul style="list-style-type: none"> • Anketinė apklausa „Marijampolės savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigų pasirengimo įtraukiamam ugdymui įsivertinimas“;

			<ul style="list-style-type: none"> • Anketinė apklausa „Marijampolės savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų pasirengimo įtraukiamam ugdymui įsivertinimas“; • Kasmet iki gruodžio 31 d. atliekama švietimo pagalbos poreikio savivaldybės švietimo įstaigose ir prieinamumo analizė: „Marijampolės savivaldybės švietimo pagalbos būklės 2021 m., 2022 m., 2023 m., 2024 m. apžvalgos”
1.2. Kokybinė situacijos analizė – ISM švietimo lyderystės absolvenčių magistrinio darbo „Įtraukiojo ugdymo ekosistemos kūrimo paskatos ir kliūtys Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigose“ pristatymas švietimo įstaigų vadovams	2022-04-01	D. Muckuvienė, Ž. Baltuškonienė, Marijampolės savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyrius (toliau – ŠKSS)	Švietimo įstaigų vadovai susipažins su atliktu tyrimu, įžvalgomis ir rekomendacijomis įtraukiojo ugdymo ekosistemos kūrimo kontekste ir rekomendacijas pritaikys įstaigų veikloje.
1.3. Pasirengimo įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui įsivertinimas ugdymo įstaigose	2023-04-01	Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigos	<ul style="list-style-type: none"> • Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigose atliktas veiklos kokybės įsivertinimas, parengta ataskaita ir paviėšinta bendruomenei. • Atliktas tėvų (globėjų, rūpintojų) poreikių vertinimas. Duomenys panaudoti analizei, nustatant švietimo renginių poreikį.
2 uždavinys. Stiprinti teigiamas nuostatas į įtrauktį švietime Marijampolės savivaldybėje.			
2.1. Informacinė kampanija, skatinanti toleranciją neįgaliesiems ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims, formuojant teigiamas nuostatas į įtrauktį švietime	2022–2024 m.	Marijampolės PPT, Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras, Marijampolės švietimo taryba, Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigos,	<ul style="list-style-type: none"> • Kasmet bendruomenei suorganizuotas bent vienas švietimo renginys ir (ar) mokymai įtraukiojo ugdymo tema kiekvienoje švietimo įstaigoje; • Kasmet ugdymo įstaigų bendruomenėms suorganizuotas bent vienas

		Marijampolės savivaldybės administracija	<p>renginys, formuojantis palankias visuomenės nuostatas neįgaliųjų, specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių asmenų įtraukties į bendrosios paskirties mokyklas klausimais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konferencija įtraukties raiškos stiprinimui (Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras ir Marijampolės PPT su partneriais). • Medžiagos (Informacijos) įtraukties tema paruošimas ir viešinimas visose švietimo įstaigose. • Nevyriausybių organizacijų organizuojamos socialinės akcijos ugdymo įstaigų bendruomenėse.
2.2. Informacijos susijusios su įtraukiuoju ugdymu viešinimas švietimo įstaigų interneto svetainėse	2022–2024 m.	Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigos	<ul style="list-style-type: none"> • Visose švietimo įstaigų interneto svetainėse sukurta skiltis, kurioje pateikiama informacija apie įtraukįjį ugdymą. • Marijampolės PPT interneto svetainėje skelbiama aktuali teisinė informacija, specialistų rekomendacijos, pagalbos priemonės susijusios su įtraukiuoju ugdymu.
2.3. Tėvų (globėjų, rūpintojų) į(si)traukimo didinimas sprendžiant įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo klausimus	2022–2024 m.	Marijampolės PPT, Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigos	<ul style="list-style-type: none"> • Kasmet pagal poreikį tėvams (globėjams, rūpintojams) teikia konsultacijas mokinių ugdymo, pagalbos teikimo klausimais. • Suorganizuotas 1 renginys per metus skirtas tėvams (globėjams, rūpintojams) įtraukiojo ugdymo tema.
3 uždavinys. Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų plėtotė			
3.1. Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimo poreikio įvertinimas	Kasmet	Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras	Remiantis pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimo poreikiais kasmet parengiamos ir įgyvendinamos kvalifikacijos

			tobulinimo programos bei atliekama jų įgyvendinimo analizė.
3.2. Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų plėtojimas ugdant įvairių ugdymosi poreikių turinčius mokinius	2022–2024 m.	Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras, Marijampolės PPT	Suorganizuoti mokymai ugdymo įstaigų pedagogams ir švietimo pagalbos specialistams apie įtraukųjį ugdymą ir universalaus dizaino ugdyme principus.
3.3. Ugdymo įstaigų vadovų ir pavaduotojų ugdymui dalyvavimas nacionaliniu lygmeniu organizuojamuose mokymuose ir (arba) konsultacijose apie įtraukųjį ugdymą.	2022–2024 m.	Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigų vadovai	80 proc. ugdymo įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų ugdymui dalyvavo tiksliniuose Nacionalinės švietimo agentūros organizuojuose mokymuose įtraukiojo ugdymo tema.
3.4. Mokytojų padėjėjų mokymai teikti pagalbą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.	2022–2024 m.	Marijampolės PPT, Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras	Suorganizuoti mokymai mokytojų padėjėjams apie pagalbą teikimą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams.
3.5. Metodinės konsultacinės pagalbos stiprinimas	2022–2024 m.	Marijampolės PPT, Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras	Organizuotos konsultacijos metodinių grupių pirmininkams. Pagal poreikį suteiktos konsultacijos mokytojų padėjėjams.
3.6. Ugdymo įstaigų Vaiko gerovės komisijų veiklos aktyvinimas ir stiprinimas	2022–2024 m.	Marijampolės PPT, Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras, Marijampolės savivaldybės administracijos vyriausiasis specialistas (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius)	<ul style="list-style-type: none"> • Kartą per ketvirtį organizuojami ugdymo įstaigų Vaiko gerovės komisijų pirmininkų pasitarimai. • Suorganizuoti mokymai Vaiko gerovės komisijos nariams.
3.7. Gerosios patirties sklaida bendrojo ugdymo įstaigų vadovams apie teminį išorinį vertinimą	2022 m. balandžio mėn.	G. Jakovickienė, A. Vaičiulienė, N. Latvaitienė, ŠKSS	Bendrojo ugdymo įstaigų vadovai aptars pagrindinius aspektus į kuriuos atkreipiamas dėmesys teminio (įtraukties visiems tema) išorinio vertinimo metu.

3.8. Bendradarbiavimo sutarties pasirašymas su Vytauto Didžiojo universitetu siekiant sudaryti sąlygas švietimo įstaigų darbuotojams pasinaudoti perkvalifikavimo studijomis	2022 m. balandžio mėn.	ŠKSS, Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras	<ul style="list-style-type: none"> • 2022 m. sudarytos sąlygos pasinaudoti persikvalifikavimo studijomis: specialiesiems pedagogams, logopedams, tiflopedagogams ir (arba) surdopedagogams. • Atsižvelgiant į Marijampolės savivaldybės finansines galimybes sudarytos sąlygos įgyti psichologijos magistro kvalifikaciją.
3.9. Kuriant „Tūkstantmečio mokyklų“ programos pažangos planą numatyti kvalifikacijos tobulinimo priemones ruošiantis įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui	2022 m.	Marijampolės savivaldybės „Tūkstantmečio mokyklų“ programos švietimo pažangos plano rengimo darbo grupė	Švietimo pažangos plane numatytos kvalifikacijos tobulinimo veiklos „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje dalyvaujančių mokyklų bendruomenėms įtraukiojo ugdymo tematika
4 uždavinys. Ugdymo aplinkų ir priemonių pritaikymas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams			
4.1. Švietimo įstaigų poreikio pritaikyti aplinkas SUP mokiniams vertinimas	2022–2024 m.	ŠKSS, Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigos	Kasmet atliekamas tyrimas siekiant įvertinti švietimo įstaigų aplinkų pritaikymą. Rezultatai naudojami planuojant pritaikyti įstaigas universalaus dizaino modelio įgyvendinimui.
4.2. Švietimo įstaigų aplinkų modernizavimas ir pritaikymas SUP mokiniams	2022–2024 m.	Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigos	Kiekviena švietimo įstaiga pagal poreikius ir galimybes turi išrengę sensorinius kambarius, nusiramino erdves, širmas ar kitas priemones skirtas SUP mokinių ugdymui ir integravimui.
4.3. Švietimo įstaigų ap(si)rūpinimas specialiosiomis mokymo ir techninėmis priemonėmis, skirtomis SUP mokinių ugdymui	2022–2024 m.	ŠKSS, Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigos	Švietimo įstaigos pagal poreikį ir galimybes apsirūpina priemonėmis.
4.4. Kuriant „Tūkstantmečio mokyklų“ programos švietimo pažangos planą numatyti infrastruktūros pritaikymą,	2022 m.	Marijampolės savivaldybės „Tūkstantmečio mokyklų“ programos švietimo pažangos plano	Švietimo pažangos plane numatytas infrastruktūros pritaikymas, specialiųjų mokymo ir techninių priemonių įsigijimas „Tūkstantmečio mokyklų“

specialiąsias mokymo ir technines priemones ruošiantis įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui		rengimo grupė	programoje dalyvaujančiose mokyklose.
5 uždavinys. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, patyriminėje, žaidybinėje ir (ar) kt. veiklose), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę bei sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui.			
5.1. Ugdymo įstaigos susitarimai dėl pagalbos ir (ar) poveikio kiekvieno mokinio pažangai (pažangos sistemingas stebėjimas, analizavimas, reflektavimas, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes ir kt.)	Nuo 2022 m.	Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigos	Kiekviena ugdymo įstaiga iki 2022 m. rugsėjo 1 d. pasirengia asmeninės mokinio pažangos ir asmenybės ūgties stebėjimo sistemą, ją įgyvendina.
5.2. Susitarimai dėl geros pamokos kriterijų	Nuo 2022 m.	Marijampolės savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigos	Kiekviena bendrojo ugdymo įstaiga iki 2023 m. rugsėjo 1 d. susitaria dėl geros pamokos kriterijų ir pa(si)rengia rekomendacijas.
5.3. Pagalbos mokiniui, pastoliavimo sistemos sukūrimas	Nuo 2022 m.	Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigos	Kiekviena ugdymo įstaiga iki 2024 m. rugsėjo 1 d. ugdymo įstaigose susitaria dėl sėkmingo įtraukiojo ugdymo kokybės požymių ir sukuria pastoliavimo sistema.
5.4. Susitarimai dėl bendruomenės dalyvavimo ir aktyvaus įsitraukimo, siekiant kiekvieno vaiko įtraukties	Nuo 2022 m.	Marijampolės savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigos	Kiekviena ikimokyklinio ugdymo įstaiga iki 2023 m. rugsėjo 1 d., pa(si)rengia planą, kuriame susitaria dėl pasirengimo įtraukiamam ugdymui uždavinių, priemonių ir aktyvaus bendruomenės įsitraukimo bei dalyvavimo pasirengime

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9. Planas įgyvendinimas atsižvelgiant į Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigų turimas lėšas, Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšas ir Europos Sąjungos fondų lėšas.

10. Pasirengimo įtraukčiai priemonių plano įgyvendinimo analizę ir vertinimą atlieka Marijampolės savivaldybės Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Marijampolės savivaldybės pedagoginė, psichologinė tarnyba, Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras.

11. Planas ir visa kita su juo susijusi informacija skelbiama Marijampolės savivaldybės interneto svetainėje www.marijampole.lt, Marijampolės PPT svetainėje www.marijampoleppt.lt,

Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centro svetainėje www.mmlsc.lt, Marijampolės savivaldybės švietimo įstaigų svetainėse.

Darbo grupės pirmininkas

Nerijus Mašalaitis

Loreta Matusevičienė, (8 343) 90 076, el. p. loreta.matuseviciene@marijampole.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Marijampolės savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Pasirengimo įtraukčiai veiksmų įgyvendinimo Marijampolės savivaldybėje 2022–2024 metais planas
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-04-11 Nr. AL-2539 (5.50 E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Nerijus Mašalaitis Vyriausiasis specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-04-21 14:56
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2021-10-26 09:24 - 2024-10-25 09:24
Parašo paskirtis	Tvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Povilas Isoda Meras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-04-21 16:14
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-04-21 16:14
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2020-07-24 15:12 - 2022-07-24 15:12
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20220421.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2022-04-27)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-04-27 nuorašą suformavo Loreta Matusevičienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-